

Frederik Christian Raben

FAMILIEN RABEN-LEVETZAU PÅ ÅLHOLM

Ålholm var indtil 1725 ejet af kongen, men dette år solgte Frederik 4. godset til Emerentia von Levetzow, gift Raben, der på det tidspunkt var enke, men åbenbart havde penge nok.

Hun omdannede Ålholm og flere andre gårde til grevskabet Christiansholm og fik sit barnebarn Christian Raben indsat som den første grev Raben. Han døde dog barnløs og hans yngre bror, Otto Ludvig Raben overtog grevskabet, som hans søn, Frederik Christian Raben derefter ejede i årene 1791-1838. Det er ham, nedenstående historie handler om.

Hans to sønner Gregers Christian og Julius Raben overtog ejendommen efter tur. De var begge sønneløse, så da Julius døde i 1879 overgik grevskabet til Josias Raben-Levetzau fra en anden gren af familien. Derefter overtog dennes søn Frederik Christopher Otto Raben-Levetzau, dernæst hans søn, Johan Otto Valdemar Raben-Levetzau og til sidst John Otto Raben-Levetzau, der i 1995 måtte sælge hele godset med inventar og bilmuseum og gøre ende på den Raben-Levetzause families ca. 270 års ejerskab.

DEN GREVELIGE PLANTESAMLER

I tidsskriftet "Naturhistorier 2015 nr. 1" fra Statens Naturhistoriske Museum er der en glimrende artikel af Oluf Ryding, der beskriver historien bag greve F. C. Rabens brasilianske herbarium [samling af tørrede planter]. I 1995 var Johnny Raben-Levetzau den sidste ejer i slægten Raben-Levetzau, som erhvervede slottet Ålholm i 1726. Alt skulle sælges, da økonomien ikke hang sammen på godset. Det gjaldt også de store naturhistoriske samlinger, som slægten havde opbygget gennem generationer.

Aktionsfirmaet Sotheby's, der stod for auktionen i foråret 1996, mente, at herbariet ikke kunne sælges ved denne lejlighed, i stedet kontaktede Johnny Raben-Levetzau Botanisk Museum, og spurgte om museet var interesserede i at erhverve plantesamlingen. Oluf Ryding besøgte Ålholm for at vurdere herbariet. Han havde ikke de store forventninger, men blev snart klar over, at Ålholms herbarium var noget særligt. Man besluttede at købe samlingen med de 1062 herbariske ark med planter, indsamlet af greve Frederik Christian Raben i Brasilien i årene 1835-1837, og som nu indgår i Statens Naturhistoriske Museum.

Greve F.C. Raben fødtes på Ålholm i 1769. 20 år gammel blev han sendt på dannelsesrejse og studerede i flere lande i Europa. Efter tre år kom han hjem, efter at begge hans forældre var døde. Han giftede sig i 1794. En engelsk søofficer betragtede greven som excentriker og morede sig over at se ham danse en mærkelig danse med "gedespring". I år 1838 døde greve Raben i Rio de Janerio.

Flere medlemmer af slægten Raben brændte for naturvidenskab og var ivrige samlere. Bedstefaderen, C. F. Raben studerede fugle og insekter og det første æresmedlem i Videnskabernes Selskab, mens hans barnebarn, F.C. Raben var nok Danmarks største naturhistoriske samler. Han tog på lange forsknings- og indsamlingsrejser til mange lande. På Island købte han den nu uddøde gejrfugl. Denne fugl blev senere solgt og vendte tilbage til Island i 1971. Under feltturen i Brasilien var greven 65-68 år gammel. En usædvanlig høj alder for en rejsende på den tid.

HERBARIET

Greve F.C. Rabens brasilianske herbarium indeholdt omtrent 1100 indsamlinger. De fleste bestod sikkert af så meget plantemateriale, at de kunne opdeles i dubletter. Det er sandsynligt, at greven sendte sine plantesamlinger hjem til Ålholm, efter at var vendt tilbage til Rio fra sin rejse til Cantagalo i 1837.

Børnene satte herbariet på auktion i 1839. På den tid kunne et herbarium være mange penge værd. Ålholm-herbariet, som Statens Naturhistoriske Museum købte i slutningen af 1990'erne, er tilsyneladende et sæt dubletter, som sønnen beholdt, efter at han solgte sin fars brasilianske herbarium til Hofman Bang (købmand, som ejede godset Hofmandsgave på Fyn).

I årene 1887-1905 var de tilbageværende dele på Ålholm tilgængelige for botanikprofessor E. Warming, hvorefter herbariet blev pakket ned, og først blev fundet frem igen 1995. Herbariet var tæt indpakket i flere lag tykt papir. Dette beskyttede de fleste af planterne mod skadedyr, mens de blev opbevaret på slottets loft.

PLANTEARTER OPKALDT EFTER GREVEN.

Følgende arter, alle samlede af greven i Brasilien, har fået navn efter ham:

- Den krydderstærke *Capsicum rabenii*, som nu betragtes som identisk med en anden art af peberfrugt, *C. baccatum*
- *Psychotria rabeniana* og *Mapouria rabeniana*, som begge er i familie med kaffebusken
- Halvgræsserne *Eleocharis rabenii* og *Pleurostachys rabenii*
- samt *Miconia rabenii*.

Teksten på denne side er forfattet af Ebbe Thiesen.